

31984L0450

L 250/17

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

19.9.1984

**NÕUKOGU DIREKTIIV,
10. september 1984,
mis käsitleb eksitava reklaamiga seotud liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamist**

(84/450/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

reklaam mõjutab tarbijate heaolu, hoolimata sellest, kas see toob kaasa lepingu sõlmimise või mitte;

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

eksitav reklaam võib põhjustada olukorra, kus tarbija teeb kaupu või muud vara omandades või teenuseid kasutades endale kahjulikke otsuseid, ning lisaks sellele, et erinevused liikmesriikide õigusaktides toovad mitmel juhul kaasa ebapiisava tarbijakaitse, takistavad need reklaamikampaaniate korraldamist väljaspool riigipiire ja mõjutavad seega kaupade vaba ringlust ja teenuste pakumist;

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

Euroopa Majandusühenduse teine programm tarbijakaitse- ja tarbijate teavitamise poliitikaks ⁽⁴⁾ näeb ette asjakohased meetmed tarbijate kaitseks eksitava ja kõlvatu reklaami eest;

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

üldsuse ja ka tarbijate ning kõigi nende huvides, kes üksteisega konkureerides tegelevad ühisturul kaubanduse, äri, käsitöö või kutsealaga, on ühtlustada esmajärjekorras eksitavat reklaami käsitlevad siseriiklikud sätted ning seejärel teises etapis käsitleda kõlvatut reklaami ja vajaduse korral võrdlevat reklaami komisjoni asjakohaste ettepanekute põhjal;

liikmesriikides praegu kehtivad eksitavat reklaami käsitlevad õigusaktid erinevad suuresti; reklaami mõju ulatub üksikute liikmesriikide piiridest kaugemale ja mõjutab seega otseselt ühisturu rajamist ja toimimist;

selleks tuleks kehtestada objektiivsed miinimumkriteeriumid, mille alusel saab määrata, kas reklaam on eksitav;

eksitav reklaam võib põhjustada konkurentsi moonutamist ühisturul;

liikmesriikide eksitavat reklaami käsitlevad õigusaktid peavad olema asjakohased ja tõhusad;

⁽¹⁾ EÜT C 70, 21.3.1978, lk 4.

⁽²⁾ EÜT C 140, 5.6.1979, lk 23.

⁽³⁾ EÜT C 171, 9.7.1979, lk 43.

⁽⁴⁾ EÜT C 133, 3.6.1981, lk 1.

isikutel ja organisatsioonidel, kellel on siseriiklike õigusaktide kohaselt küsimuse vastu õigustatud huvi, peab olema võimalus algatada menetlust eksitava reklaami vastu kas kohtus või sellises haldusasutuses, kes on pädev kaebuste üle otsustama või asjakohast kohtumenetlust algatama;

iga liikmesriik peaks ise otsustama, kas kohtutel või haldusasutustel on õigus nõuda, et enne asja menetlusse võtmist kasutataks muid vaidluse lahendamiseks olemasolevaid vahendeid;

kohtutel või haldusasutustel peavad olema volitused, mis võimaldavad neil nõuda või saavutada eksitava reklaami lõpetamist;

teatavatel juhtudel võib olla soovitatav keelata eksitav reklaam enne selle avaldamist; see ei tähenda siiski mingil juhul, et liikmesriikidel on kohustus kehtestada eeskirjad, mis nõuavad reklaamide süstemaatilist kontrolli enne nende avaldamist;

tuleb ette näha kiirendatud kord, mille alusel võib võtta ajutise või lõpliku mõjuga meetmeid;

võib olla soovitatav nõuda kohtute või haldusasutuste tehtud otsuste või paranduste avaldamist, et tõkestada eksitava reklaami püsivat mõju;

haldusasutused peavad olema erapooletud ja nende tegevus kuulub kohtulikule läbivaatamisele;

isereguleerivate organite vabatahtlik kontroll eksitava reklaami takistamiseks võib haldus- või kohtumenetluse ära hoida ja seepärast tuleks seda toetada;

reklaami avalikustaja peab suutma asjakohaste vahenditega tõestada reklaamis esitatud faktiliste väidete tegelikkusele vastavust ja vajaduse korral võivad kohus või haldusasutus seda temalt nõuda;

käesolev direktiiv ei või takistada liikmesriike jätta kehtima või vastu võtta õigusakte, mille eesmärk on tagada tarbijate ning kaubanduse, äri, käsitöö või kutsealaga tegelevate isikute ning üldsuse ulatuslikum kaitse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesoleva direktiivi eesmärk on kaitsta tarbijaid ning kaubanduse, äri, käsitöö või kutsealaga tegelevaid isikuid ja üldsuse huve eksitava reklaami ja selle ebaõiglaste tagajärgede eest.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *reklaam* — kaubanduse, äri, käsitöö või kutsealaga seotud teave, mis on esitatud mis tahes vormis selleks, et edendada kaupade või teenuste müüki, sealhulgas kinnisvara, õigused ja kohustused;
2. *eksitav reklaam* — iga reklaam, mis ükskõik millisel viisil, kaasa arvatud esitlusviis, petab või tõenäoliselt petab isikuid, kellele see suunatud on või kelleni see jõuab, ja mis võib oma petliku iseloomu tõttu mõjutada nende majanduskäitumist või nimetatud põhjustel kahjustab või võib kahjustada konkurenti;
3. *isik* — iga füüsiline või juriidiline isik.

Artikkel 3

Otsustades, kas reklaam on eksitav, võetakse arvesse kõiki selle tunnusjooni ja eelkõige selles sisalduvat teavet järgmiste asjaolude kohta:

- a) kaupade ja teenuste omadused, nagu näiteks nende kättesaadavus, laad, teostus, koostis, valmistamise või kohaletoomimise viis ja kuupäev, kasutamiskõlblikkus, kasutamisevõimalused, kogus, toote kirjeldus, geograafiline või kaubanduslik päritolu või nende kasutamise oodatavad tulemused või kauba või teenustega seotud katsete või kontrollide tulemused ja põhilised tunnusjooned;
- b) hind või hinna arvutamise viis ja tingimused, mille alusel kaupu või teenuseid müüakse;
- c) reklaami avalikustaja isik, omadused ja õigused, nagu näiteks tema isik ja varad, kvalifikatsioon, tööstus-, kaubandus- ja intellektuaalomandi õigused või saadud auhinnad ja tunnustused.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid tagavad asjakohased ja tõhusad meetmed eksitava reklaami kontrollimiseks nii tarbijate kui ka konkurentide ja üldsuse huvides.

Selliste meetmete hulka kuuluvad õigusnormid, mille kohaselt isikud ja organisatsioonid, kellel on vastavalt siseriiklikele õigusaktidele eksitava reklaami keelamise vastu õigustatud huvi, võivad:

- a) võtta sellise reklaami vastu õiguslikke meetmeid; ja/või
- b) edastada sellise reklaami käsitlemiseks haldusasutusele, kes on pädev kas kaebuste üle otsustama või algatama asjakohast kohtumenetlust.

Iga liikmesriik otsustab ise, kumba nendest võimalustest rakendada ja kas kohtutel või haldusasutustel on õigus nõuda, et enne asja menetluse võtmist kasutataks muid vaidluse lahendamiseks olemasolevaid vahendeid, sealhulgas artiklis 5 nimetatud vahendid.

2. Lõikes 1 nimetatud õigusnormide kohaselt annavad liikmesriigid kohtutele või haldusasutustele järgmised volitused, kui need peavad kõiki asjaga seotud huve ja eelkõige üldsuse huve arvesse võttes vajalikuks:

- nõuda eksitava reklaami lõpetamist või algatada asjakohane kohtumenetlus selle lõpetamise nõudmiseks või
- kui eksitav reklaam ei ole veel avaldatud, kuid seda kavatsetakse peatselt teha, nõuda selle avaldamise keelamist või algatada asjakohane kohtumenetlus selle keelamise nõudmiseks,

isegi kui puuduvad tõendid tegeliku kahjumi või kahju või reklaami avalikustaja kavatsuse või hooletuse kohta.

Samuti näevad liikmesriigid ette kiirendatud korra, mille kohaselt võidakse esimeses lõigus nimetatud meetmeid rakendada:

- ajutistena,
- lõplikena,

kokkuleppel, et iga liikmesriik valib ise nende kahe võimaluse vahel.

Lisaks võivad liikmesriigid anda kohtutele või haldusasutustele järgmised volitused, eesmärgiga takistada eksitava reklaami püsivat mõju, kui reklaami lõpetamise kohta on tehtud lõplik otsus:

- nõuda kõnealuse otsuse avaldamist täielikult või osaliselt nende poolt asjakohaseks peetud vormis,
- nõuda lisaks paranduse avaldamist.

3. Lõikes 1 nimetatud haldusasutused peavad:

- a) olema koosseisult sellised, et nende erapooletus oleks väljaspool kahtlust;
- b) omama kaebuste üle otsustades asjakohaseid volitusi oma otsustest kinnipidamist tõhusalt jälgida ja tagada;
- c) asjakohaselt oma otsuseid põhjendada.

Kui lõikes 2 nimetatud volitused kuuluvad ainuõiguslikult haldusasutusele, peab viimane oma otsuseid alati põhjendama. Lisaks tuleb sellisel juhul ette näha kord, mille kohaselt haldusasutuse volituste ebaõige või põhjendamatu kasutamise või kasutamata jätmise puhul võib juhtumi saata kohtulikule läbivaatusele.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv ei takista isereguleeruvaid organeid eksitavat reklaami vabatahtlikult kontrollida ega artiklis 4 nimetatud isikuid või organisatsioone selliste organite poole pöörduda, kui küsimuse käsitlemine sellistes organites täiendab kõnealuses artiklis nimetatud kohtu- või haldusmenetlusi.

Artikkel 6

Liikmesriigid annavad kohtutele või haldusasutustele artikliga 4 ettenähtud tsiviil- või haldusmenetlustega seoses volitused:

- a) nõuda, et reklaami avalikustaja esitaks tõendid reklaamis esinevate faktiliste väidete täpsuse kohta, kui selline nõue on konkreetse juhtumi asjaolude põhjal asjakohane reklaami avalikustaja ja menetluses osalevate teiste poolte õigustatud huve arvesse võttes; ning
- b) lugeda faktilisi väiteid ebatäpseteks, kui punkti a kohaselt nõutud tõendeid ei ole esitatud või kui kohus või haldusasutus peab neid ebapiisavateks.

Artikkel 7

Käesolev direktiiv ei takista liikmesriike jätta kehtima või vastu võtta õigusakte, mille eesmärk on tagada tarbijate ning kaubanduse, äri, käsitöö või kutsealaga tegelevate inimeste ning üldsuse ulatuslikum kaitse.

Artikkel 8

Liikmesriigid peavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud meetmed jõustama hiljemalt 1. oktoobriks 1986. Nad teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid edastavad komisjonile kõikide siseriiklike sätete tekstid, mis nad on vastu võtnud käesoleva direktiivi reguleerimisalal.

Artikkel 9

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 10. september 1984

Nõukogu nimel

eesistuja

P. O'TOOLE
